

ΕΙΔΙΚΈΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΈΣ ΔΥΣΚΟΛΊΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΉ ΓΛΩΣΣΙΚΉ ΔΙΑΤΑΡΑΧΉ

Παρασκευή 24 Ιανουαρίου 2020
Ράλλειο Γυμνάσιο Θηλέων στον Πειραιά
Α. Ράλλη
Φ.Αντωνίου

ΕΙΔΙΚΈΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΈΣ ΔΥΣΚΟΛΊΕΣ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΆ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΌΓΗΣΗ

Φ.Αντωνίου

Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης

ΕΚΠΑ

Περιεχόμενα

- ▣ Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (ΕΜΔ)
- ▣ Διαγνωστικά κριτήρια των ΕΜΔ
- ▣ Ακαδημαϊκό προφίλ
- ▣ Γνωστικό προφίλ
- ▣ Καλές πρακτικές

Ορισμός

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων.

Οι διαταραχές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συχνά συνυπάρχουν με προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Δεν θεωρείται ότι έχει Μαθησιακές Δυσκολίες ένας μαθητής που παρουσιάζει αισθητηριακά προβλήματα, νοητική υστέρηση, συναισθηματικές διαταραχές ή έχει πολιτισμικές διαφορές ή δέχεται ανεπαρκή διδασκαλία.

ΜΑΓΟΣ

- ▣ Μαθηματικά
- ▣ Ανάγνωση Ακρόαση
- ▣ Γραφή
- ▣ Ομιλία
- ▣ Συλλογισμός

(Αυγούλης, 2019)

Ανομοιογενής ομάδα διαταραχών

Τόσο ο τρόπος όσο και η αιτιολογία διαφέρουν.

Δύσκολο να εντοπιστούν κάποια κοινά χαρακτηριστικά.
Παρόλα αυτά έχουν καταγραφεί:

- ▣ Δυσκολίες αντίληψης
- ▣ Διαταραχές προσοχής
- ▣ Διαταραχές μνήμης
- ▣ Αναπτυξιακές διαταραχές λόγου και ομιλίας
- ▣ Αδυναμία στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες
- ▣ Κοινωνικο-συναισθηματικά προβλήματα
- ▣ Μεταγνωστικές δυσκολίες (έλεγχος και ρύθμιση της μαθησιακής συμπεριφοράς, γνώση της γνώσης).

Α

Μ

Δ

Ε

Κλίμακα 1. Πρόσληψη (ΠΡ)

της συμπεριφοράς του/της μαθητή/τριας καλώστε τον αριθμό που αντιστοιχεί στην ηλικία της.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται πάντα (ή σχεδόν πάντα), καλώστε το 1.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται συχνά, καλώστε το 2 ή το 3 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται μερικές φορές, καλώστε το 4 ή το 5 ή το 6 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σπάνια, καλώστε το 7 ή το 8 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά δεν εκδηλώνεται ποτέ (ή σχεδόν ποτέ), καλώστε το 9.

Ο/Η μαθητής/τρια:

1 Δυσκολεύεται να διακρίνει τους φθόγγους της ομιλίας (π.χ. φ - θ).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2 Δυσκολεύεται να κατανοήσει απλές λέξεις ή οδηγίες όταν υπάρχει θόρυβος.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

3 Δυσκολεύεται να κατανοήσει το νόημα πολυσύλλαβων λέξεων.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

4 Μπερδεύει ουσιαστικά της ίδιας ενωμολογικής κατηγορίας (π.χ. φως / ήλιος).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

5 Δυσκολεύεται να καταλάβει προτάσεις που εκφωνούνται γρήγορα, ωστόσο τις κατανοεί όταν επαναλαμβάνονται σε αργό ρυθμό.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

6 Παρερμηνεύει απλές προτάσεις και ερωτήσεις.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

7 Δυσκολεύεται να καταλάβει ότι δύο προτάσεις με διαφορετική σύνταξη μπορεί να σημαίνουν το ίδιο πράγμα (π.χ. «Ο μπαμπάς έστρωσε το τραπέζι» σημαίνει το ίδιο με το «Το τραπέζι στρώθηκε από τον μπαμπά»).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

8 Δυσκολεύεται να κατανόησει ερωτήσεις με χρονικούς συνδέσμους (π.χ. αφού, όταν, πριν).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

9 Δυσκολεύεται να κατανόησει ερωτήσεις με αιτιολογικούς συνδέσμους (π.χ. γιατί).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

10 Δυσκολεύεται να κατανόησει υποθετικές προτάσεις.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

11 Δυσκολεύεται να απαντήσει σε μακρό αριθμό ερωτήσεων (2 - 3) που αναφέρονται σε σύντομο κείμενο που άκουσε.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

12 Δυσκολεύεται να κατανόησει τη μεταφορική χρήση του λόγου.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

13 Δυσκολεύεται να κατανόησει τις παροιμίες.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

14 Δυσκολεύεται να κατανόησει το χιούμορ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

15 Παρερμηνεύει τις προφορικές οδηγίες.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

16 Ζητά από το δάσκαλο να επαναλαμβάνει οδηγίες.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

17 Δυσκολεύεται να εκτελέσει σύνθετες εντολές.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ΠΡΟΣΛΗΨΗ: ΣΥΝΟΛΟ

Φωνολογικές
δυσκολίες

Δυσκολίες στην
κατανόηση
λεξιλογίου

Δυσκολίες στην
κατανόηση της
συντακτικής
δομής του λόγου

Δυσκολίες στην
κατανόηση του
προφορικού
λόγου

Α

Μ

Δ

Ε

Κλίμακα 2. Παραγωγή (Π)

Με την εφαρμογή της συμπεριφοράς τούτης μεθόδου/της καλώστε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη συχνότητα εμφάνισής της.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται πάντα (ή σχεδόν πάντα), καλώστε το 1.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται συχνά, καλώστε το 2 ή το 3 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται μερικές φορές, καλώστε το 4 ή το 5 ή το 6 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σπάνια, καλώστε το 7 ή το 8 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά δεν εκδηλώνεται ποτέ (ή σχεδόν ποτέ), καλώστε το 9.

Ο/Η μαθητής/τρια:

1 Δυσκολεύεται στην πιστή επανάληψη σειράς λέξεων ή σειράς φράσεων.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2 Αργεί να βρει τις λέξεις που χρειάζεται για να εκφραστεί.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

3 Ανακαλεί άλλη λέξη της ίδιας κατηγορίας αντί για τη λέξη που εννοεί (π.χ. τετράδιο αντί για βιβλίο).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

4 Δυσκολεύεται να εξηγήσει το νόημα μιας λέξης (π.χ. ρέστα).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

5 Χρησιμοποιεί κυρίως συχνόχρηστα ρήματα και ουσιαστικά (περιορισμένο λεξιλόγιο).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

6 Χρησιμοποιεί πολλές αόριστες αντωνυμίες (π.χ. αυτό, κάτι, εκείνο).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

7 Απαντά μονολεκτικά σε απλές ερωτήσεις.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

8 Εκφράζεται σαν παιδί πολύ μικρότερης ηλικίας (π.χ. παραλείπει άρθρα, μπερδεύει χρόνους και πρόσωπα).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

9 Χρησιμοποιεί ατελείς προτάσεις (π.χ. παραλείπει το ρηματικό ή ονοματικό σύνολο, υποκείμενο κλπ.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

10 Κατά την αυθόρμητη ομιλία, χρησιμοποιεί κυρίως παρατακτική σύνδεση.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

11 Δυσκολεύεται να διατυπώσει προτάσεις με χρονικούς, αιτιολογικούς ή υποθετικούς συνδέσμους.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

12 Δυσκολεύεται να περιγράψει μια κατάσταση. Τείνει να αναφέρεται στα πρόσωπα / αντικείμενα και όχι στη μεταξύ τους σχέση.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

13 Δυσκολεύεται να διατυπώσει με σαφήνεια αυτό που θέλει.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

14 Δυσκολεύεται να διηγηθεί με δικά του λόγια ό,τι άκουσε.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

15 Δυσκολεύεται να δώσει προφορικές οδηγίες.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

16 Δυσκολεύεται να επαναλάβει γλωσσodέτες (π.χ. «Ο παπάς ο παχός, έφαγε παχιά φακή»).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

17 Δυσκολεύεται να ανακαλέσει οικείες, απλές πληροφορίες (π.χ. διεύθυνση, γενέθλια).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

18 Δυσκολεύεται να ανακαλέσει αυτοτελείς ακολουθίες (π.χ. μέρες, μήνες).

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

19 Δυσκολεύεται να παραθέσει στη σωστή σειρά πληροφορίες και δεδομένα.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΣΥΝΟΛΟ

Φωνολογικές
δυσκολίες

Δυσκολίες στην
κατανόηση
λεξιλογίου

Δυσκολίες στην
κατανόηση της
συντακτικής
δομής του λόγου

Δυσκολίες στην
προφορική
αναδιήγηση

Δυσκολίες στην
κατανόηση του
προφορικού
λόγου

Α

Μ

ΜΔΕ

Κλίμακα 3. Ανάγνωση (ΑΝ)

Δ

Ε

5. Μετά από παρατήρηση της συμπεριφοράς του/της μαθητή/τριας, κωδώνεται τον αριθμό που αντιστοιχεί στη συχνότητα εμφάνισής της.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται πάντα (ή σχεδόν πάντα), κωδώνεται το 1.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται συχνά, κωδώνεται το 2 ή το 3 - προσοχή κωδώνεται μόνο ένας αριθμός.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται μερικές φορές, κωδώνεται το 4 ή το 5 ή το 6 - προσοχή κωδώνεται μόνο ένας αριθμός.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σπάνια, κωδώνεται το 7 ή το 8 - προσοχή κωδώνεται μόνο ένας αριθμός.

Όταν η συμπεριφορά δεν εκδηλώνεται ποτέ (ή σχεδόν ποτέ), κωδώνεται το 9.

Ο/Η μαθητής/τρια:

1 Διαβάζει φωναχτά με πολύ αργό ρυθμό.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

2 Διαβάζει σιωπηρά πολύ αργά.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

3 Αντιμεταθέτει, αντικαθιστά, παραλείπει ή προσθέτει γράμματα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

4 Αντιμεταθέτει, αντικαθιστά, παραλείπει ή προσθέτει συλλαβές.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

5 Δυσκολεύεται να αποκωδικοποιήσει λέξεις με συμπλέγματα, δίφθογα ή συνδυασμούς.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

6 Αντικαθιστά παρόμοιες φωνητικά λέξεις («δένω» αντί «μένω»).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

7 Κάνει λάθη όταν διαβάζει άγνωστες λέξεις.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

8 Δυσκολεύεται στην κατανόηση του μεταφορικού λόγου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

9 Δυσκολεύεται να κατανοήσει ένα γραπτό κείμενο όταν το διαβάζει, ενώ το κατανοεί όταν το ακούει.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 Αδυνατεί να εντοπίσει την κεντρική ιδέα ενός κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

11 Δυσκολεύεται να απαντήσει σε ερωτήσεις που απαιτούν την εξαγωγή συμπεράσματος (π.χ. «Για ποιο λόγο...», «Με ποιο σκοπό...»).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

12 Δυσκολεύεται να κάνει προβλέψεις σχετικά με το περιεχόμενο του κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

13 Δυσκολεύεται να διακρίνει τις σημαντικές από τις ασήμαντες πληροφορίες που παρουσιάζονται στο κείμενο.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

14 Δυσκολεύεται να οργανώσει πληροφορίες που παρέχονται σε ένα κείμενο (π.χ. σημείωση των βασικών σημείων του κειμένου).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

15 Δυσκολεύεται να απομνημονεύσει επιμέρους πληροφορίες του κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

16 Παραλείπει εύκολα από την προσπάθεια κατανόησης του κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

18 Χρησιμοποιεί στρατηγικές αναγνωστικής κατανόησης που δεν ταιριάζουν στην ηλικία και στη μαθησιακή του εμπειρία (π.χ. όταν βρίσκει άγνωστη λέξη το μόνο που κάνει είναι να τη συλλαβίζει για να την κατανοήσει).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

19 Χρησιμοποιεί στρατηγικές αναγνωστικής κατανόησης με αναποτελεσματικό τρόπο (π.χ. θυμάται μόνο την αρχή και λίγο από το τέλος της πληροφορίας, συμπληρώνοντας με άσχετες πληροφορίες τα ενδιάμεσα γεγονότα).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

20 Δυσκολεύεται να ακολουθήσει ένα σχέδιο δράσης που έχει μάθει στην τάξη για την κατανόηση ενός κειμένου (π.χ. προσέχω τον τίτλο και την πρώτη παράγραφο για να βρω τις βασικές πληροφορίες του κειμένου).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Α

Μ

Δ

Ε

ΑΜΔΕ

Κλίμακα 4. Γραφή (Γ)

Οδηγίες: Μετά από παρατήρηση της συμπεριφοράς του/της μεθητή/τριας κολλώστε τον αριθμό που αντιστοιχεί στη συχνότητα εμφάνισής της.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται πάντα (ή σχεδόν πάντα), κολλώστε το 1.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται συχνά, κολλώστε το 2 ή το 3 - προσοχή κολλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται μερικές φορές, κολλώστε το 4 ή το 5 ή το 6 - προσοχή κολλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σπάνια, κολλώστε το 7 ή το 8 - προσοχή κολλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά δεν εκδηλώνεται ποτέ (ή σχεδόν ποτέ), κολλώστε το 9.

Ο/Η μαθητής/τρια:

1 Γράφει πολύ αργά.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

2 Γράφει δυσανάγνωστα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

3 Κάνει πολλά λάθη ιστορικής ορθογραφίας (αποδίδει τις λέξεις φωνητικά).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

4 Κάνει πολλά λάθη φωνολογικού τύπου (αντιμετάθεση συλλαβών και γραμμάτων κ.ο.κ.).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

5 Κάνει πολλά λάθη μορφολογίας (γραμματικά).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

6 Κάνει πολλά λάθη τοιςμοιού.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

7 Παράγει κείμενα μικρής έκτασης.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

8 Δεν χρησιμοποιεί επανειλημμένες προτάσεις.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

9 Δυσκολεύεται να προσαρμόσει το ύφος της γραφής του ανάλογα με τον αποδέκτη.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 Δυσκολεύεται να ταξινομήσει τις πληροφορίες και τις ιδέες του κατά το σχεδιασμό της συγγραφής του κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

11 Δυσκολεύεται να ανακαλέσει και να οργανώσει όλες τις πληροφορίες που θέλει να καταγράψει.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

12 Αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τις κατάλληλες στρατηγικές για τη συγγραφή διαφορετικών ειδών κειμένου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

13 Χρησιμοποιεί περιορισμένο λεξιλόγιο.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

14 Περιλαμβάνει άχρηστες και μη λειτουργικές πληροφορίες στο κείμενό του.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

15 Αδυνατεί να υποστηρίξει τις ιδέες του γραπτός με επιχειρήματα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

16 Ανακαλεί και γράφει μόνο τις στερεότυπες και τις συνειρμικά ισχυρές πληροφορίες που σχετίζονται με το θέμα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

17 Δυσκολεύεται να επιλέξει το κατάλληλο λεξιλόγιο κατά τη συγγραφή.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

18 Αδυνατεί να αναδιαρθρώσει και να αξιολογήσει ένα κείμενο.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

19 Έχει αρνητική στάση απέναντι στη γραφή.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

20 Αντιμετωπίζει τη γραφή ως μέσο εξέτασης και όχι ως μέσο επικοινωνίας.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

ΓΡΑΦΗ: ΣΥΝΟΛΟ

Α

Μ

Δ

Ε

ΑΜΔΕ

Κλίμακα 5. Συλλογισμός (Σ)

Οδηγίες: Μετά από παρατήρηση της συμπεριφοράς τού/της μαθητή/τριας καλώστε τον αριθμό που ανταποκρίνεται στη συχνότητα εμφάνισής της.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται πάντα (ή σχεδόν πάντα), καλώστε το 1.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται συχνά, καλώστε το 2 ή το 3 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται μερικές φορές, καλώστε το 4 ή το 5 ή το 6 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά εκδηλώνεται σπάνια, καλώστε το 7 ή το 8 - προσοχή καλώστε μόνο έναν αριθμό.

Όταν η συμπεριφορά δεν εκδηλώνεται ποτέ (ή σχεδόν ποτέ), καλώστε το 9.

Ο/Η μαθητής/τρια:

1 Δυσκολεύεται να οργανώσει και να ομαδοποιήσει έννοιες.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

2 Δυσκολεύεται να μεταπηδήσει από τη μία ιδέα στην άλλη.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

3 Δυσκολεύεται να οργανώσει ιδέες σε ένα ενιαίο σχέδιο δράσης.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

4 Αποσπάται από λεπτομέρειες κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης ενός έργου.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

5 Σπείδει σε πρόωρα συμπεράσματα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

6 Αργεί πολύ να λύσει σχετικά απλά προβλήματα (όχι μόνο μαθηματικά).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

7 Δυσκολεύεται να προσαρμοστεί σε αλλαγές περιεχομένου, μορφής και τύπου απόκρισης σε σχολικές εργασίες.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

8 Δυσκολεύεται να ενεργοποιήσει τις προηγούμενες γνώσεις του για το αντικείμενο που εξεργάζεται.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

9 Γνωρίζει και χρησιμοποιεί στρατηγικές που δεν ταιριάζουν στην ηλικία του και στη μαθησιακή του εμπειρία.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 Δεν γνωρίζει ακριβώς τι μπορεί να κάνει καλά και τι όχι.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

8 Δυσκολεύεται να εναρμονιστεί τις προηγούμενες γνώσεις του για το αντικείμενο που εξεργάζεται.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

9 Γνωρίζει και χρησιμοποιεί στρατηγικές που δεν ταιριάζουν στην ηλικία του και στη μαθησιακή του εμπειρία.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 Δεν γνωρίζει ακριβώς τι μπορεί να κάνει καλά και τι όχι.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

11 Δυσκολεύεται να ακολουθήσει ένα σχέδιο δράσης που έχει μάθει στην τάξη.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

12 Θεωρεί πως δεν τα καταφέρνει καλά σε γνωστικό έργο (π.χ. λύση προβλήματος, εκμύθευση κειμένου).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

13 Αδιαφορεί για οτιδήποτε δε συνάδει με ό,τι γνωρίζει.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

14 Αδυνατεί να κάνει προβλέψεις και υποθέσεις για το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

15 Παρατηρείται εύκολα από την προσοχή και λύση ενός γνωστικού (ή μη απαιτητικού μαθηματικού) προβλήματος.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

16 Δυσκολεύεται να υπολογίσει το χρόνο εμπλοκής του σε ένα έργο, ώστε να το ολοκληρώσει εγκαίρως.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

17 Δυσκολεύεται να διακρίνει ποσότητες την εξεργασία που κάνει ανάλογα με τη δυσκολία του έργου (π.χ. να διαβάσει πιο αργά όταν υπάρχουν δύσκολες έννοιες).

1 2 3 4 5 6 7 8 9

18 Διευκολύνει τα λάθη που κάνει και όταν τα καταλαβαίνει.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

19 Αποδίδει την απασχόλησή του στον εαυτό του και στις ελλείψεις του μαθητή/τριας.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

20 Διευκολύνει σε μαθησιακές δραστηριότητες για να μην αποσπαστεί.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΣΥΝΟΛΟ

M

E

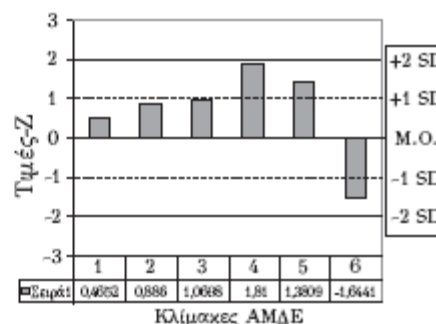
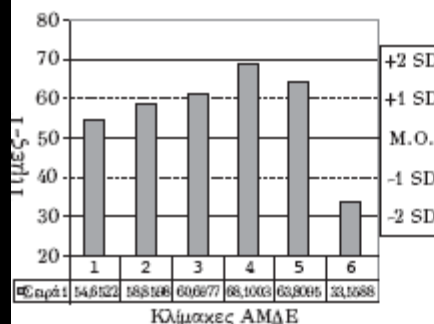
Αξιολόγηση της Ύπαρξης Μαθησιακών Δυσκολιών από τον Εκπαιδευτικό με τη Χρήση του εργαλείου
ΑΜΔΕ και της Λογιστικής Προβλεπτικής Εξίσωσης (3η γυμνασίου-κορίτσια)
Σουζάνα Πεντελάδου - Γεώργιος Δ. Σιδερίδης

Συνεπώς, οι πόλεις των οποίων οι δήμοι είναι μη λειτουργικοί παύουν να έχουν παθητικές δυσκολίες με βάση παθητικές που παύουν από την καταμέτρηση και από τη συμπερίληψη στον αρχικό ΑΜΑΕ. Οι παύσεις παθητικών θέσεων προκύπτουν από τη σύγκριση του ΑΜΑΕ με τον δήμο 2007 παθητικών τόπων ή λειτουργικό (ως και) ή γυμναστή. Παράδειγμα ακολουθούν τα βήματα με τα οποία μπορεί να γίνει η πρόβλεψη. Συνεπώς, απαιτείται επεξεργασία με τη πρόβλεψη, αφού όλες οι νέες μη λειτουργικές σχολές, Γυμνάσια, κλπ. είναι περίπτωση που πρέπει να (απομείνουν συμπεριληφθεί με "απώλεια" τρέμα. Οι καταμέτρηση πρέπει από να καταβληθεί τα παρατηρησιακά τους παθητικά από κάποιας του ΑΜΑΕ στα ποσοστά είναι με βάση πρόβλεψη (βλ. πίνακα 1). Στη συνέχεια ακολουθεί η μέτρηση των έχει ο παθητική του Μ.Δ. με βάση την πρόβλεψη του λειτουργικού μοντέλου (πίνακα 2) και υπολογίζεται από την μέτρηση του χρησιμοποιώντας τον υπολογιστικό υπολογιστή με Πίνακα 3.

Πίνακας 1. Παράγοντες Μίας Μεταβάρης της Τρίτης Γενιάς						
Παραγοντική Τύπις	Προέλευση	Παραγωγή	Ανάπτυξη	Γραφή	Ευελκυστικότητα	Μεταφορά
Τύπις 2	0,455(0,197)	0,093(0,097)	1,067(0,20)	1,010(0,207)	1,200(0,425)	-1,641(244,72)
Τύπις 1	0,455(0,197)	0,093(0,097)	0,018(0,04)	0,003(0,02)	0,000(0,01)	0,565(0,55)
Κλίμακας & Συνάρτη	54,93	0,655	-0,323	-1,294	0,495	-0,442
	6,35					

Πίνακας 2. Αποτελέσματα Προβλεπτικής Εξίσωσης	Πίνακας 3. Αποτελέσματα Πόλεων/Πόλεων
3η τάξη Γραμμή: $Y = 0,143 + 0,254X_1 - 0,000X_2$	94,65%
3η τάξη Γραμμή: $R^2 = 1 - 4,001 \times 10^{-6} = 0,9999999999999999$	70,79%
	90,69%

Στοιχημάτουμε 15 παραπάνω μαθητές με τα προφίλ $(1,1,3,1,1)$ στις 14 κλάσεις έχει πιθανότητα να διαγραφεί από λήγαντες διαγνωστικές μονάδες ότι έχει μαθησιακές δυσκολίες του με 26,3%. Αυτό σημαίνει ότι, στις συνθήκες από τα διαγράμματα στην οποία αξιολογείται η πιθανότητα ενός μαθητή να έχει προβλήματα με τον ίδιο φάσμα, υπάρχει η πιθανότητα να μαθητή να είναι προφίλ να έχει διάγνωση Μ.Α. κατά 50,9%. Άλλες πληροφορίες που μπορούν να αξιολογηθούν από αυτό τον πίνακα είναι οι σταθμισμένες τιμές που παρουσιάζουν οι κόδοι άσκησης. Έτσι, για παράδειγμα, είναι χρήσιμο να αξιολογηθεί τα γεγονότα ότι η μαθητής αυτή είναι περίπου 2 τυπικές αποκλίσεις πάνω από το μέσο όρο στην γραφή αλλά και 15 τυπική απόκλιση κάτω από το μέσο όρο στα μαθηματικά. Αν πάλι κάποιος είναι πιο σταθμισμένης της χροιά των πρώτων τριών ή πέντε άσες = 50, τυπική απόκλιση = 30) μπορεί να αξιολογηθεί την περσότητα σιγής. Έτσι, τα παραπάνω σχέδια απεικονίζουν την οπτική και σχέση με τους τυπικούς βαθμούς 1 (ισομετρία) και 2 (δυσία).

Ορισμός

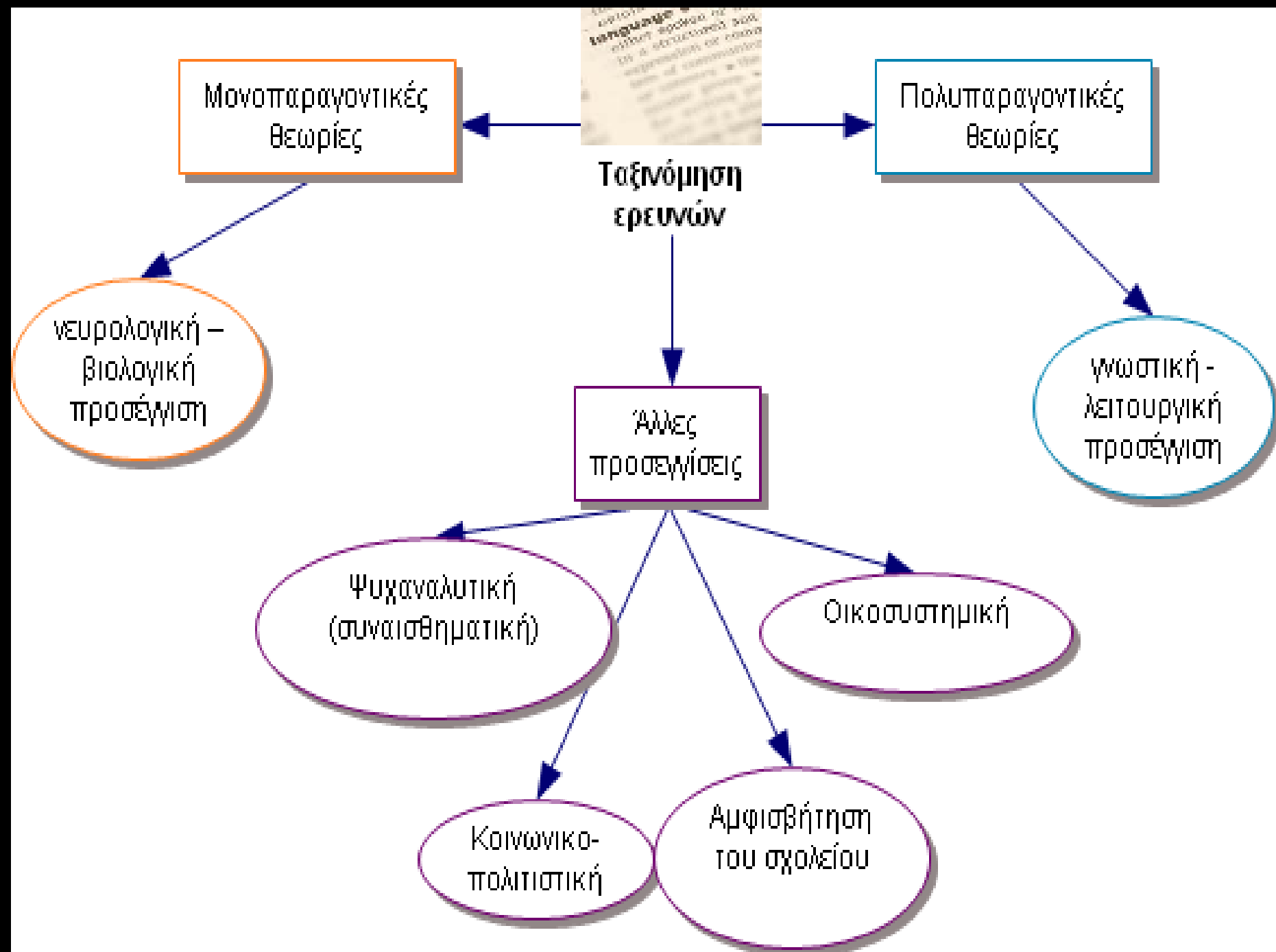
Οι Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων.

Οι διαταραχές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συχνά συνυπάρχουν με προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Δεν θεωρείται ότι έχει Μαθησιακές Δυσκολίες ένας μαθητής που παρουσιάζει αισθητηριακά προβλήματα, νοητική υστέρηση, συναισθηματικές διαταραχές ή έχει πολιτισμικές διαφορές ή δέχεται ανεπαρκή διδασκαλία.

Αιτιολογία;

Γνωστικές προσεγγίσεις

Αντιληπτικά και κινητικά

Γλωσσικά

Μνημονικά

Μεταγνωστικά

Γνωστική προσέγγιση

- ▣ Οι γνωστικοί ψυχολόγοι, χωρίς να αρνούνται την ενδογενή αιτία των Μαθησιακών Δυσκολιών, δεν εστιάζουν πια στην εγκεφαλική σφαίρα και στον προσδιορισμό της περιοχής που δυσλειτουργεί, αλλά στον τρόπο με τον οποίο επιτελούνται οι γνωστικές λειτουργίες.

Αιτιακή σχέση

- ▣ Οι λειτουργικές ανεπάρκειες αποτελούν αιτία των Μαθησιακών Δυσκολιών.
- ▣ Ελλείμματα μεμονωμένα ή στο συντονισμό των τεσσάρων ψυχολογικών λειτουργιών της αντίληψης, της μνήμης, της γλώσσας και της σκέψης.

Ελλείμματα οπτικής αντίληψης - επεξεργασίας

- ▣ Οπτική διάκριση
- ▣ Οπτική μνήμη
- ▣ Οπτική ακολουθία
- ▣ Χωρική αντίληψη

Ελλείμματα ακουστικής αντίληψης- επεξεργασίας

- ▣ Ακουστική μνήμη
- ▣ Ακουστική ακολουθία

Αλλά και διαισθητηριακού συντονισμού

- ▣ Οπτικοκινητικός συντονισμός
- ▣ Οπτικοακουστικός συντονισμός

Γλωσσικά Ελλείμματα

- ▣ Φωνολογικής επίγνωσης
- ▣ Μορφολογικής επίγνωσης
- ▣ Συντακτικής επίγνωσης
- ▣ Διπλό έλλειμμα
(φωνολογικής επίγνωσης & αυτόματης
κατονομασίας)

Ορισμός Φωνολογικής επίγνωσης

Φωνολογική επίγνωση είναι η αναγνώριση των διακριτών μερών των λέξεων στον προφορικό λόγο και η ικανότητα χειρισμού αυτών των φωνολογικών μερών (Blachman, 1994).

Έλλειμμα Φωνολογικής Επίγνωσης

Μαθητές που δυσκολεύονται στην κατάτμηση του λόγου σε φωνολογικά μέρη δυσκολεύονται στην κατάκτηση της αλφαβητικής αρχής (Brady & Shankweiler, 1991· Stanovich, 1988, Torgesen, Wagner & Rashotte, 1994).

Αμφίδρομη σχέση φωνολογικής επίγνωσης με την ανάγνωση

Οι απλούστερες δεξιότητες φωνολογικής επίγνωσης θεωρούνται πρόδρομοι της αναγνωστικής δεξιότητας, ενώ οι πιο σύνθετες δεξιότητες αναπτύσσονται με βάση την εκμάθηση της ανάγνωσης (Παντελιάδου, 2001)

Μνημονικά ελλείμματα

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συνδέονται ιδιαίτερα με το φωνολογικό κύκλωμα της βραχύχρονης και εργαζόμενης μνήμης, αν και οι μαθητές αντιμετωπίζουν προβλήματα σε ολόκληρο το μνημονικό μηχανισμό.

Ορισμός

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων *ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων.*

Οι διαταραχές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συχνά συνυπάρχουν με προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Δεν θεωρείται ότι έχει Μαθησιακές Δυσκολίες ένας μαθητής που παρουσιάζει αισθητηριακά προβλήματα, νοητική υστέρηση, συναισθηματικές διαταραχές ή έχει πολιτισμικές διαφορές ή δέχεται ανεπαρκή διδασκαλία.

Κοινωνική αντίληψη

- ▣ Οπτικές και ακουστικές πληροφορίες
- ▣ Γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία
- ▣ Αναγνώριση των ρόλων
- ▣ Κατανόηση της θέσης των άλλων

Ορισμός

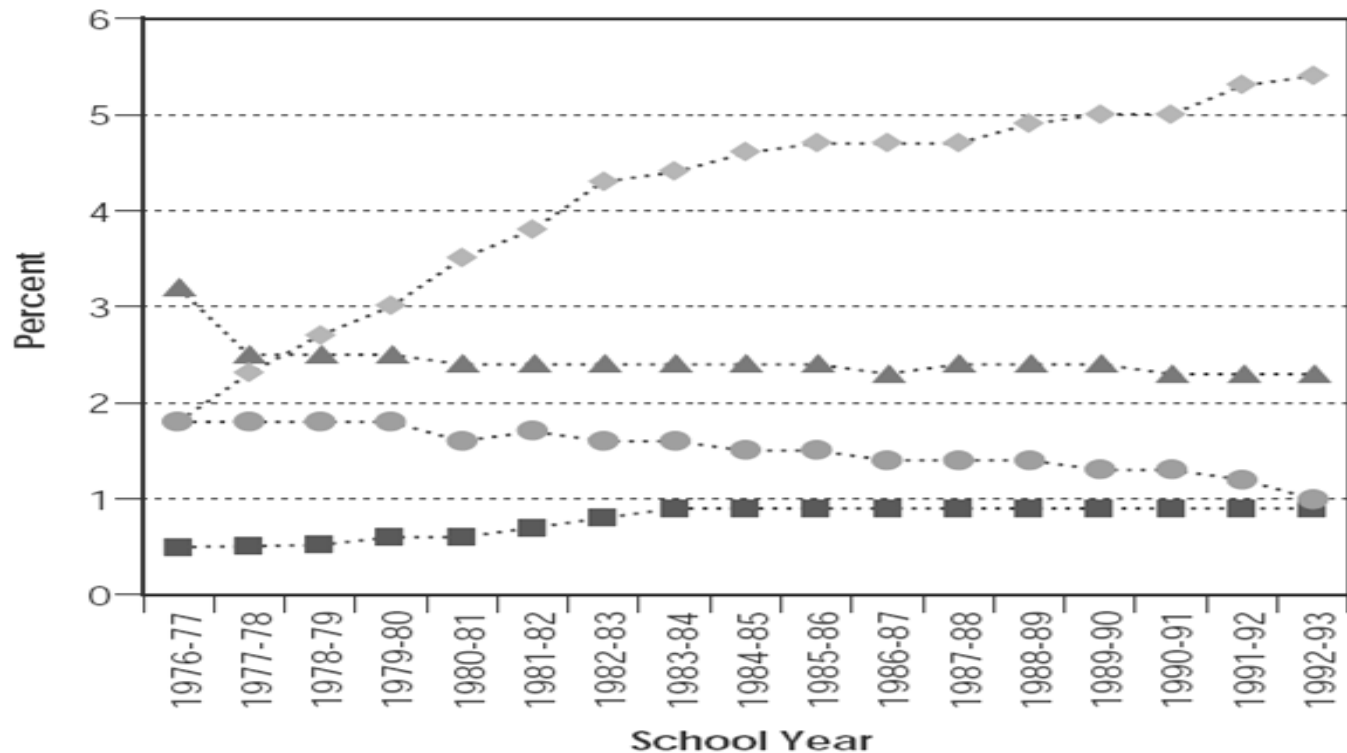
Οι Μαθησιακές Δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων *ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων*.

Οι διαταραχές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και είναι δυνατόν να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής.

Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συχνά συνυπάρχουν με προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Δεν θεωρείται ότι έχει Μαθησιακές Δυσκολίες ένας μαθητής που παρουσιάζει αισθητηριακά προβλήματα, νοητική υστέρηση, συναισθηματικές διαταραχές ή έχει πολιτισμικές διαφορές ή δέχεται ανεπαρκή διδασκαλία.

Επιδημιολογικά στοιχεία για τις ΕΕΑ

--■-- Serious Emotional Disturbance	--▲-- Speech/Language
--●-- Mental Retardation	--◆-- Specific Learning Disability

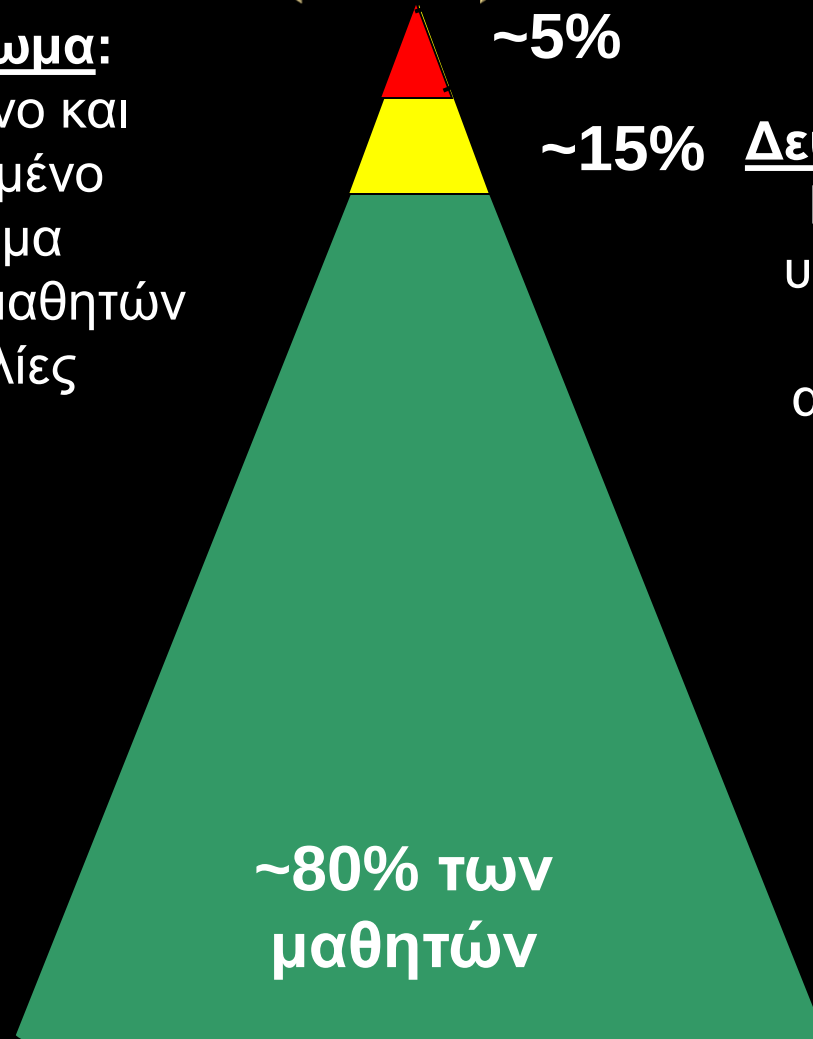
Σήμερα

- ▣ Οι Μαθησιακές Δυσκολίες αποδίδονται σε αδυναμίες κατά τη φωνολογική επεξεργασία.
- ▣ Ο λειτουργικός ορισμός των Μαθησιακών Δυσκολιών βασίζεται σε δύο κριτήρια:
 1. Κριτήριο αποκλεισμού άλλων αιτίων
 2. Κριτήριο απόκλισης ανάμεσα στη νοητική ικανότητα και την επίδοση
- ▣ Ανταπόκριση στη διδασκαλία (3 φάσεις)

Ανταπόκριση στη διδασκαλία response to intervention/instruction (RTI)

Τρίτο διάζωμα:
Εξειδικευμένο και
εξατομικευμένο
πρόγραμμα
υποστήριξης μαθητών
με δυσκολίες

Πρώτο
διάζωμα:
Υποστήριξη
όλων των
μαθητών της
τάξης/του
σχολείου

Δεύτερο διάζωμα:
Εξειδικευμένη
υποστήριξη των
μαθητών που
αντιμετωπίζουν
δυσκολίες

Επιδημιολογικά στοιχεία

- ▣ Οι Μαθησιακές Δυσκολίες συνιστούν τη μεγαλύτερη κατηγορία ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, διεθνή κι ελληνική, το 50% των μαθητών που φοιτούν σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής έχουν διάγνωση Μαθησιακών Δυσκολιών. Μάλιστα, το 80% από αυτές αφορούν δυσκολίες στην ανάγνωση (Kavale & Forness, 2000· Λαμπροπούλου, 2003· Παντελιάδου, 2004).
- ▣ Από τους 15.850 μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες οι 8.899 (56.2%) είναι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες. Το 94.3% φοιτά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Τι συνηθίζεται στις διαγνώσεις;

- ▣ Ανεπάρκεια στην οπτικοαντιληπτική οργάνωση, στη γραφοκινητική ικανότητα, στη βραχυπρόθεσμη μνήμη
- ▣ Μαθησιακή ανωριμότητα
- ▣ Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλαλία
- ▣ Προβλήματα λόγου και ομιλίας – Μαθησιακές Δυσκολίες
- ▣ Δυσλεξία
- ▣ Μαθησιακές Δυσκολίες – Ειδικές ατομικές ιδιαιτερότητες
- ▣ Διαταραχή μάθησης κατά DSM-IV
- ▣ Ελλειμματική προσοχή, συγχέει γραφήματα, δυσκολίες στη δομή της πρότασης, αδυναμία στον έλεγχο συναισθημάτων
- ▣ Δυσλεξία με φυσιολογική νοημοσύνη
- ▣ Διαταραχή συλλαβισμού

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

- ▣ Εξελικτική διαταραχή – ανωριμότητα
- ▣ Σύνθετες γνωστικές και κοινωνικές δυσκολίες
- ▣ Προβλήματα λόγου και ομιλίας, ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανωριμότητα, διάσπαση προσοχής.
- ▣ Γνωστική ανωριμότητα, αδυναμία μεμονωμένων νοητικών λειτουργιών
- ▣ Σύνθετες γνωστικές και κοινωνικές δυσκολίες. Δυσκολίες στην προσαρμογή. Διάσπαση προσοχής.
- ▣ Σοβαρή γλωσσική εξελικτική διαταραχή και ανωριμότητα.

Σταθμισμένα τεστ/εργαλεία

- ▣ Ανίχνευση & διερεύνηση των αναγνωστικών δυσκολιών στο νηπιαγωγείο και στην Α' και Β' δημοτικού.
- ▣ Διερεύνηση των δυσκολιών στη γραπτή έκφραση των μαθητών Γ' έως Στ' δημοτικού.
- ▣ Ανίχνευση διαταραχών ομιλίας και λόγου στην προσχολική ηλικία.
- ▣ Ανίχνευση & διερεύνηση διαταραχών μνήμης στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό.
- ▣ Ανίχνευση της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής των μαθητών προσχολικής και σχολικής ηλικίας.
- ▣ Ανίχνευση μαθησιακών δυσκολιών από εκπαιδευτικούς (ΑΜΔΕ).
- ▣ Τεστ εντοπισμού αναγνωστικών λαθών (ΤεστΑ).
- ▣ Ανίχνευση και αξιολόγηση εκτελεστικών στο δημοτικό σχολείο (ΑΞΕΛ)
- ▣ Ανίχνευση και αξιολόγηση της προσοχής και συγκέντρωσης στο δημοτικό (ΑΣΥΠ)
- ▣ Αυτοματοποιημένη διερεύνηση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στην παραγωγή, επεξεργασία και πρόσληψη γραπτού και προφορικού λόγου για μαθητές Β' δημοτικού έως Β' γυμνασίου (ΛΑΜΔΑ).

Αποτελέσματα ΛΑΜΔΑ

εκτύπωση

Νίκος twin

Ε' Δημοτικού

11/6/2008

Ακρίβεια

Ταχύτητα

Αναγνώριση ερεθισμάτων

☒ Αναγνώριση εικόνας

☒ Αναγνώριση λέξεων

Ορθογραφία

☒ Ιστορική ορθογραφία

☒ Γραμματική ορθογραφία

Κατανόηση κειμένων

☒ Προφορική κατανόηση

☒ Γραπτή κατανόηση

☒ Μελέτη γραπτού κειμένου

Μορφοσύνταξη

☒ Συμπλήρωση προτάσεων

☒ Λεκτικές αναλογίες

Λεξιλόγιο

☒ Επιλογή εικόνας

☒ Ορισμός λέξεων

Μνήμη εργασίας

☒ Εύρος γραμμάτων

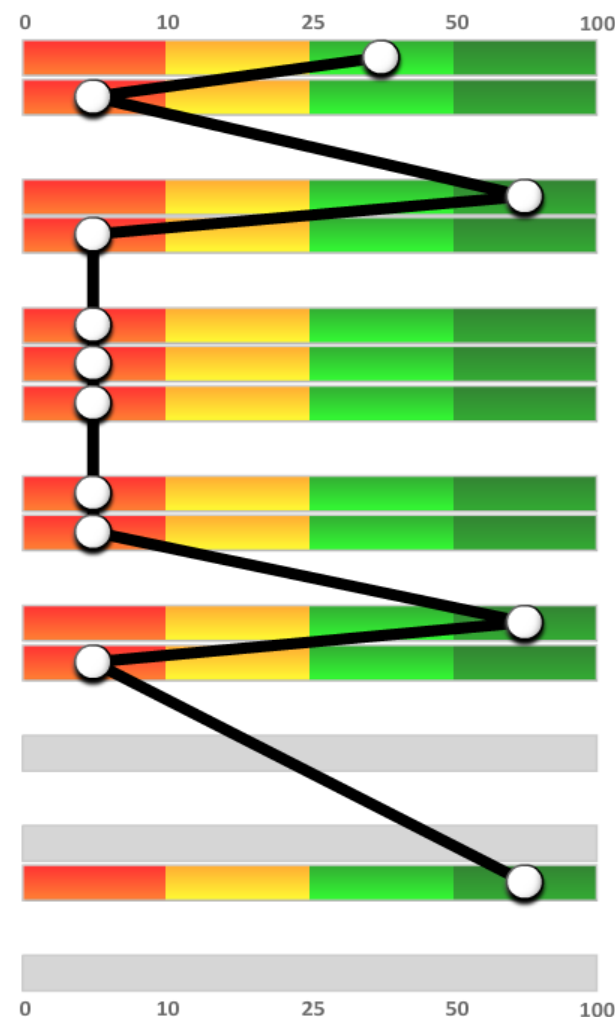
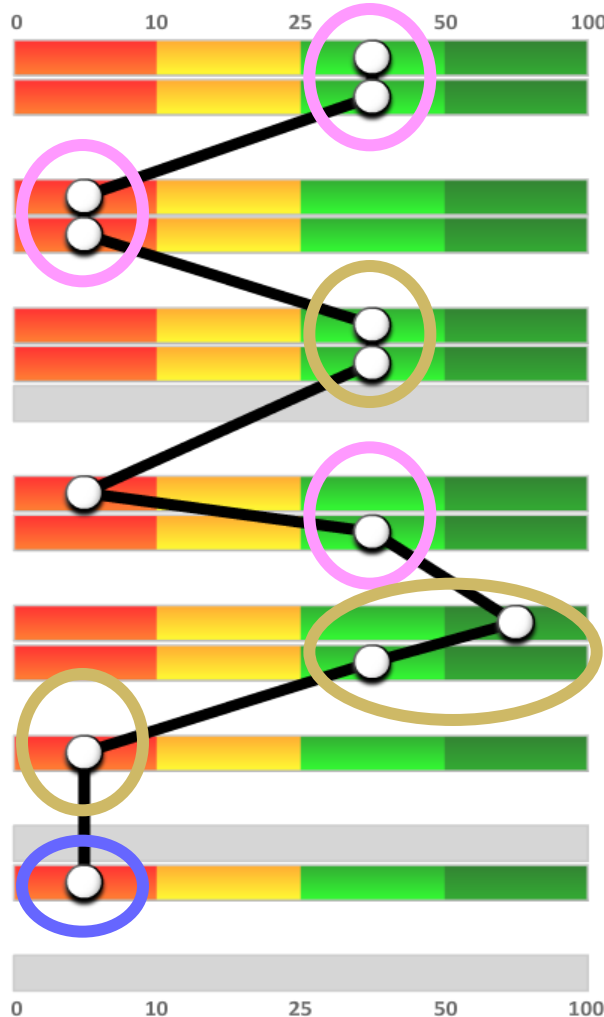
Μη λεκτικοί συλλογισμοί

☒ Οπτικές αλληλουχίες

☒ Συμπλήρωση σχημάτων

Μουσικές δεξιότητες

☒ Αναπαραγωγή ρυθμών

ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΪΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ - ΔΑΔΑ

Σουζάνα Παντελιάδου
Φαίη Αντωνίου
Γεώργιος Σιδερίδης

Ποιοτική Ανάλυση Λαθών

ΥΔ1. Αποκωδικοποίηση Ψευδολέξεων:

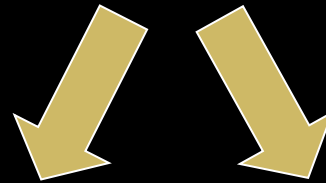
- αντικατάσταση φωνηέντων (α-ω, υ-ου, α-ο)
- τονισμός

ΥΔ2. Αποκωδικοποίηση Λέξεων:

- αντικατάσταση φωνηέντων (αϊ-ω, υ-ου, ει-ε, α-ο, ε-ι)
- Τονισμός
- Πρόσθεση και παράλειψη (σκορίνι)
- Αντικατάσταση συμφώνων (β-φ)

Αποκωδικοποίηση

- ▣ Η αποκωδικοποίηση βασίζεται στη θεωρία των δύο δρόμων επεξεργασίας (Dual Route Hypothesis). Μια λέξη είναι δυνατόν να αναγνωριστεί μέσω:

**1. της φωνολογικής
στρατηγικής**

**2. της ορθογραφικής
στρατηγικής**

(Castles & Coltheart, 1993)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ

Ορθογραφική στρατηγική

1. επανάληψη
2. εφαρμογή πολυαισθητηριακών μεθόδων
3. στρατηγική αναγνώρισης λέξεων

1. Επανάληψη αναγνώσεων

Επαναλήψεις με καθοδήγηση:

Ανάγνωση του κειμένου από υπολογιστή

Επιλογή του τρόπου εφαρμογής της δραστηριότητας

Διορθώσεις ή δυνατή ανάγνωση από δεύτερο
αναγνώστη

Γραφήματα αναγνωστικής επίδοσης

(Carliste & Rice, 2002).

Πχ. διορθώσεις

Δύο αντίγραφα του κειμένου/των λέξεων

Διευκρίνιση των λαθών που πραγματοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση

Καλύπτεται με μια κάρτα η λέξη που σημειώθηκε το λάθος και σταδιακά αποκαλύπτεται ενώ διαβάζεται σε συλλαβές

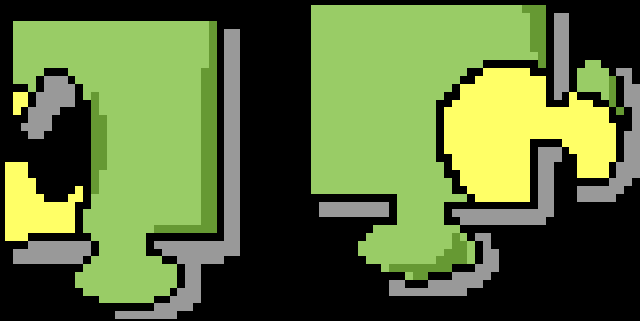
Επαναλαμβάνει ο μαθητής

1. Επανάληψη

- α. η ανάγνωση με ηχώ: αρχική ανάγνωση από το δάσκαλο ή κάποιο συμμαθητή και επανάληψη από το μαθητή με ΜΔ.
- β. η ανάγνωση μέσω της συνεργασίας: ανάγνωση σε δυάδες με έναν ικανό και έναν αδύναμο αναγνώστη (Carliste & Rice, 2002).

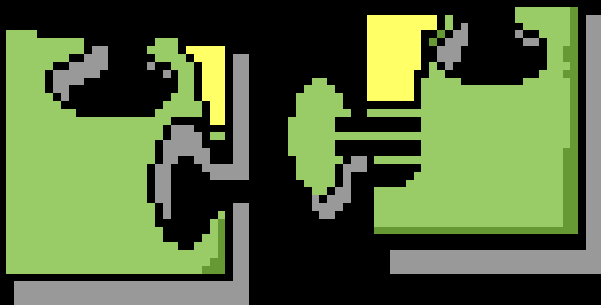
Στρατηγική παζλ και ομαδοσυνεργατική

- ▣ Ο εκπαιδευτικός χωρίζει την τάξη σε μικρές ομάδες
- ▣ Κάθε ομάδα γίνεται ειδική σε ένα συγκεκριμένο θέμα

Η ομάδα χωρίζεται σε νέες ομάδες.

Οι ομάδες αυτές αποτελούνται από πολλούς ειδικούς στους οποίους ανατίθεται μια νέα εργασία στην οποία πρέπει να συνεισφέρουν όλοι

Flashcards

Ικανότητα: ολική αποκωδικοποίηση λέξεων, ορθογραφική στρατηγική

Υλικά: κάρτες αστραπή με γράμματα ή λέξεις

Διαδικασία:

1. επεξήγηση των άγνωστων λέξεων
2. Υποδειγματική διδασκαλία των δύο πρώτων λέξεων και επανάληψη από τον μαθητή
3. Αν ο μαθητής αποκριθεί σωστά και στις 2 λέξεις, ανακάτεμα των λέξεων και ο μαθητής προσπαθεί μόνος
4. Αν ο μαθητής δεν τα καταφέρει, ανακάτεμα και ο ερμηνεία νέων λέξεων (Nicholson, 1998 Tan & Nicholson, 1997).

Μέθοδος Montessori

1. Δίνονται στο παιδί κινητά γράμματα, να τα ψηλαφίσει, να σχεδιάσει το περίγραμμά τους και να τα ζωγραφίσει ώστε να εξοικειωθεί με το σχήμα τους, ενώ προφέρονται από τον ειδικό ώστε να αντιληφθεί τον ήχο τους.
2. Επιδεικνύεται ο τρόπος που θα το γράψει και συγχρόνως προφέρει το φθόγγο του, ώστε με την επανάληψη να γίνει στενότερος ο σύνδεσμος οπτικής, ακουστικής και κιναισθητικής αντίληψης.
3. Καλείται να ψηλαφίσει τη μορφή του γράμματος με κλειστά μάτια για να απομονώσει καλύτερα στο μυαλό του την εντύπωση.
4. Έλεγχος αν ο μαθητής έχει «καθαρή παράσταση» του γράμματος, ζητώντας του να μου δώσει κάποιο γράμμα. Αν ο μαθητής αποτύχει, επαναλαμβάνει την προηγούμενη βαθμίδα.
5. Απομάκρυνση των γραμμάτων για λίγα λεπτά και έπειτα φανερώνεται στο μαθητή το κάθε γράμμα λέγοντας το όνομά του.
Μόλις ο μαθητής μάθει ένα φωνήεν και ένα σύμφωνο του δείχνω το σχηματισμό της συλλαβής, και όταν σχηματίσει αρκετές συλλαβές, τον παρακινώ να σχηματίσει λέξεις.

Αναγνωστική επιτυχία

1. Συζήτηση με το μαθητή το πιθανό περιεχόμενο του κειμένου ή τις προτάσεις με ερέθισμα τον τίτλο, ή τη ζωγραφιά, ή την εικόνα ώστε να ενεργοποιηθεί η **προηγούμενη γνώση** του μαθητή.
2. Άσκηση του μαθητή σε δραστηριότητες **επανάληψης** σε **σημαντικές νοηματικά λέξεις** του κειμένου, σε γράμματα ή σε λέξεις που δημιουργούν το μαθητή να διαβάσει το κείμενο – πρόταση σιωπηρά.
4. Προτροπή του μαθητή να διαβάσει **μεγαλόφωνα**. Αν υπάρχει κάποια άγνωστη λέξη ή λέξη που έχει διαβαστεί λάθος παρέχεται διορθωτική ανατροφοδότηση. Η τεχνική αυτή αφορά την άμεση διδασκαλία του πώς διαβάζεται η λέξη μέχρι την ανεξάρτητη ανάγνωση από το μαθητή.
5. **Χρονομέτρηση** της αναγνωστικής ικανότητας και καταγραφή των λαθών του μαθητή σε ένα δείγμα 100 λέξεων, από το τελευταίο μέρος του κειμένου.
6. Μαζί με το μαθητή **υπολογίζονται οι επιδόσεις** του στην αναγνωστική ακρίβεια και την ευχέρεια σύμφωνα με τα δεδομένα της καταγραφής.
7. **Ανάλυση των δεδομένων της προόδου** του μαθητή με σκοπό να καθοριστεί αν χρειάζεται κάποια ειδική παρέμβαση για την ενδυνάμωση του βασικού μαθήματος της ανάγνωσης (Reading Success, Lorna, 1997).

Εφαρμογή σε όλες τις δραστηριότητες

- ❖ Μοντελοποίηση και διδασκαλία
(Εγώ ενεργώ)
- ❖ Καθοδηγούμενη εξάσκηση
(Εμείς ενεργούμε)
- ❖ Ανεξάρτητη εξάσκηση
(Εσείς ενεργείτε)
- ❖ Συγκεντρωτική εξάσκηση
Οι μαθητές εξασκούνται σε παλιές και νέες δεξιότητες

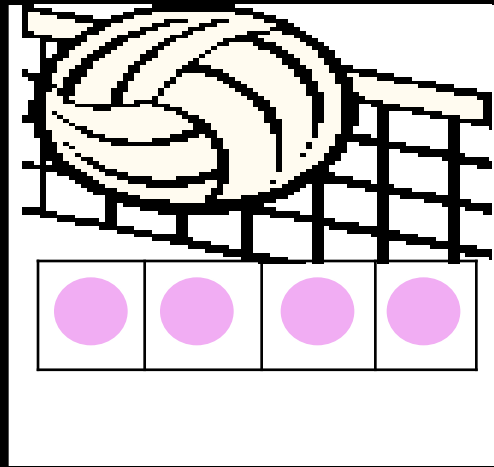
Πώς να διδάξετε τη φωνολογική επίγνωση

Χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών παρεμβάσεων (Good και συν., 1998)

1. Κάνετε παρέμβαση σε επίπεδο φωνημάτων.
2. Παρουσιάστε παραδείγματα και δραστηριότητες με αύξουσα δυσκολία.
3. Διδάξτε υποδειγματικά τις δραστηριότητες.
4. Παρέχετε συστηματική διδασκαλία για τη διάκριση των ήχων εντός των λέξεων, σύνθεση και ανάλυση φωνημάτων.
5. Χρησιμοποιήστε συγκεκριμένα υλικά για την αναπαράσταση των ήχων.

Βήμα-βήμα: «Η μέθοδος Elkonin»

1. Ξεκινώ με την επίδειξη μιας κάρτας στην οποία απεικονίζεται ένα αντικείμενο και συνοδεύεται από επάλληλα τετράγωνα, τόσα όσα και τα φωνήματα του ονόματος του εικονιζόμενου αντικειμένου.
2. Ζητώ από το μαθητή να εκφέρει τα φωνήματα της λέξης και για καθένα από αυτά να τοποθετεί στο συγκεκριμένο τετράγωνο ένα πούλι.

Τόπι

Τεχνικές

Δραστηριότητες με

- Τόμπολα αντιστοίχησης
- Κύβους
- Ρίψεις κορίνων ανάλογων σε αριθμό με τα φωνήματα της λέξης
- Μαγνητικά γράμματα

Ανάλυση λέξεων σε φωνήματα

Αίνιγμα

Μαγικά λόγια

«Τυφλόμυγα»: Η «τυφλόμυγα» πιάνει δύο παιδιά και προσπαθεί να φτιάξει το όνομα του ζευγαριού παίρνοντας την πρώτη συλλαβή από το όνομα του κάθε παιδιού συνδυάζοντας την ανάλυση και τη σύνθεση συλλαβών.

Νηπιαγωγείο: Οι Ball & Blachman (1991)

Παρέμβαση για ολόκληρη την τάξη που αποδείχτηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική για την επίδοση των μαθητών με υψηλή πιθανότητα σχολικής αποτυχίας στην ανάγνωση και στη γραφή.

Διδακτική προσέγγιση: Άμεση διδασκαλία

Μέθοδος: Οι μαθητές χρησιμοποιούσαν πλακίδια για την αντιπροσώπευση των φωνημάτων και έπρεπε να κάνουν ανάλυση των φωνημάτων των λέξεων και γραφοφωνημική αντιστοίχιση.

Πλαίσιο: Μαθητές νηπιαγωγείου σε ομάδες των 4-5

Διάρκεια: 15 ώρες

Αποτελέσματα: Πρόοδος όχι μόνο στην ανάλυση φωνημάτων αλλά και στην ανάγνωση και τη γραφή.

Νηπιαγωγείο: Bradley & Bryant (1985)

Μέθοδος: Οι μαθητές διδάχτηκαν να

- ❖ αντιστοιχούν εικόνες με το πρώτο φώνημα της εικονιζόμενης λέξης
- ❖ κατηγοριοποιούν λέξεις με ομοιοκαταληξία μέσω των εικόνων τους

Πλαίσιο: ολόκληρη η τάξη

Διάρκεια: 40 λεπτά σε διάστημα 2 ετών

Αποτελέσματα: Οι μαθητές αξιολογήθηκαν στην ηλικία των 8 και οι μαθητές της πειραματικής ομάδας ήταν καλύτεροι της ομάδας ελέγχου στην αποκωδικοποίηση και την ορθογραφία.

Νηπιαγωγείο: Raisor, Creaghead, & Yeager

Διδακτική προσέγγιση: Φθίνουσα διδασκαλία

Μέθοδος: Οι μαθητές διδάχτηκαν να

- ❖ ξεχωρίζουν και να παράγουν ρίμα
- ❖ να ξεχωρίζουν τις λέξεις των προτάσεων χτυπώντας παλαμάκια για κάθε λέξη, ή πηδώντας
- ❖ να διαχωρίζουν τις συλλαβές των λέξεων
- ❖ να απομονώνουν το αρχικό φώνημα

Πλαίσιο: ολόκληρη η τάξη

Διάρκεια: 4 εβδομάδες

Αποτελέσματα: Η μέθοδος φάνηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική όταν οι μαθητές συμμετείχαν με παιγνιώδη τρόπο (υποδυόμενοι τα βατραχάκια και πηδώντας σε κάθε λέξη μιας ιστορίας αντίστοιχο περιεχόμενο).

Ερωτήσεις κατανόησης

Pearson και Johnson (1978)

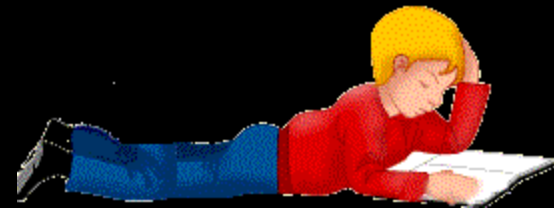
Κυριολεκτική κατανόηση	Παράδειγμα ερώτησης
Κυριολεκτική Εύκολη	Ποιος είναι ο φίλος του Γιώργου;
Κυριολεκτική δύσκολη	Πώς μοιάζει το σκυλάκι;
Επαγωγική	Από πού συμπεραίνεις ότι ο Γιώργος και το σκυλάκι έχουν γίνει αχώριστοι φίλοι;
Συμπερασματική κατανόηση	
Τίτλος	Διάλεξε έναν κατάλληλο τίτλο για το κείμενο.
Ασυνέπειας	Τι δεν ταιριάζει στο κείμενο;
Εκτίμησης	
Λεξιλογική	Τι σημαίνει αχώριστοι;
Εκτίμησης	Πώς χαρακτηρίζεις τον Γιώργο;

Στρατηγικές κατανόησης κειμένου: Πριν την ανάγνωση

1. Ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης
2. Πρόβλεψη
3. Προκαταρκτική επισκόπηση και κεντρική ιδέα

1. Ενεργοποίηση της προηγούμενης γνώσης

- ▣ Διαβάστε δυνατά τον τίτλο
- ▣ Κάνετε σύνδεση μεταξύ του τίτλου και άμεσων εμπειριών
- ▣ Κάνετε σύνδεση μεταξύ του τίτλου και προηγούμενων εμπειριών
- ▣ Ενισχύστε τους μαθητές στην αναζήτηση προσωπικών τους εμπειριών που σχετίζονται με τον τίτλο
- ▣ Μόλις ενεργοποιηθεί η προηγούμενη γνώση εισάγετε τις δραστηριότητες

2. Πρόβλεψη

Η ικανότητα πρόβλεψης επηρεάζεται από

- ▣ τον αριθμό των πληροφοριών που δίνεται μέσω του κειμένου
- ▣ την προηγούμενη γνώση των μαθητών
- ▣ τις προσωπικές εμπειρίες
- ▣ την συνδυαστική ικανότητα των μαθητών ώστε να συνδεθεί η νέα γνώση με την παλιά.

Μέθοδος

- ▣ Επιλέξτε με την τάξη ένα κείμενο και αποφασίστε όλοι μαζί το σημείο που θα σταματήσει η ανάγνωση.
- ▣ Θέστε μια ερώτηση που θα παρακινήσει τους μαθητές να κάνουν μια πρόβλεψη για την εξέλιξη της ιστορίας.
- ▣ Βοηθήστε τους μαθητές να κάνουν αναφορές στο κείμενο ώστε να επιβεβαιώσουν τις προβλέψεις τους.
- ▣ Ενθαρρύνετε τους μαθητές να γράψουν τις προβλέψεις τους και να τις κολλήσουν στα σημεία της αναφοράς.
- ▣ Κάνετε σαφές ότι όσες περισσότερες αναφορές παρατεθούν τόσο πιο ακριβείς θα είναι και οι προβλέψεις.
- ▣ Μόλις οι μαθητές είναι σε θέση να συνδέσουν τις νέες πληροφορίες με τις προηγούμενες γνώσεις τους με το να κάνουν προβλέψεις προχωρήστε σε ασκήσεις με διαβαθμισμένη διδασκαλία

3. Προκαταρκτική επισκόπηση και κεντρική ιδέα

1. Κάνετε υποδειγματική διδασκαλία δείχνοντας τον τρόπο που κάνει κανείς υποθέσεις για το περιεχόμενο του κειμένου κοιτώντας τον τίτλο και τα βασικά σημεία.
2. Διαβάστε το κείμενο.
3. Με τη «φωναχτή σκέψη» κάνετε γενίκευση των ιδεών σε νέα θέματα.
4. Χρησιμοποιώντας τις βασικές ιδέες βρείτε μαζί με τους μαθητές άλλους τίτλους που να σχετίζονται με το θέμα.

Στρατηγικές κατανόησης κειμένου: Κατά την ανάγνωση

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης οι μαθητές καλούνται να αυτορυθμίζουν την αναγνωστική συμπεριφορά τους ανάλογα με το επίπεδο της κατανόησής τους

1. Σημειώσεις στο περιθώριο της σελίδας και σχεδιασμός ερωτήσεων
2. Αντίστροφη πορεία
3. Διαγράμματα οργάνωσης
4. Επισήμανση των βασικών σημείων
5. Δημιουργία εικόνων
6. Λεξιλόγιο

Σημειώσεις στο περιθώριο της σελίδας και σχεδιασμός ερωτήσεων

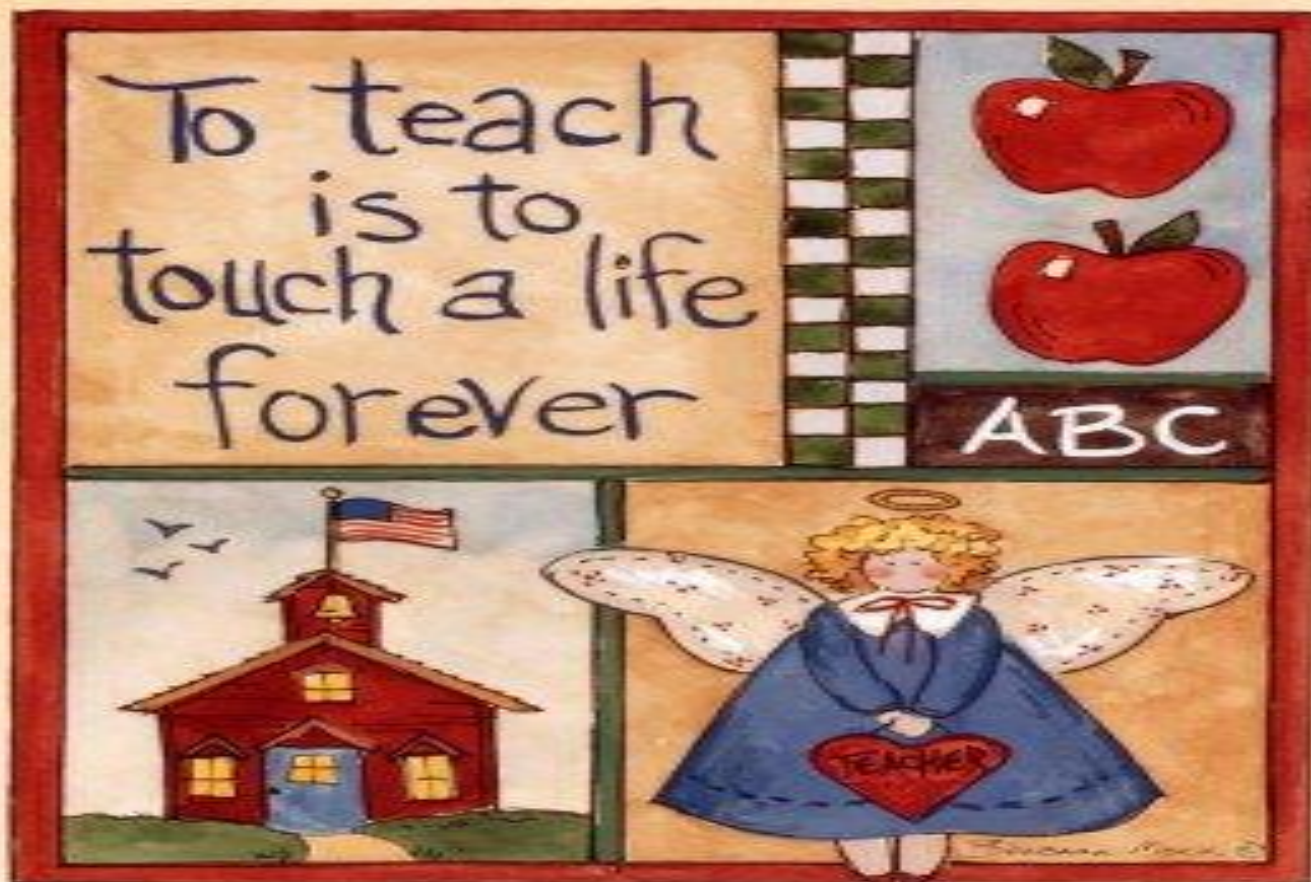
- ▣ Οι μαθητές κρατούν σημειώσεις στο περιθώριο.
- ▣ Αφού κρατήσουν σημειώσεις για όλο το κείμενο, ξαναδιαβάζουν το κείμενο και
- ▣ μετατρέπουν τις σημειώσεις σε ερωτήσεις.
- ▣ Η δραστηριότητα μπορεί να δοθεί ως άσκηση για το σπίτι σε μορφή πίνακα:

Λεξιλόγιο

1. Διαλέξτε και διαβάστε δυνατά ένα κείμενο με τουλάχιστον 2 άγνωστες λέξεις για τις οποίες να παρέχονται νύξεις στο κείμενο.
2. Παρουσιάστε τρόπους (πχ. Υπογράμμιση) που να αποτελούν ενδείξεις ότι κάποια σημεία του κειμένου αποτελούν νύξεις για την εύρεση της άγνωστης λέξης.
3. Μόλις οι μαθητές κατανοήσουν τον τρόπο να βρίσκουν νύξεις στο κείμενο για τη σημασία της λέξης εφαρμόστε με καθοδηγούμενη διαβαθμισμένη διδασκαλία τις ασκήσεις.

Πηγές

- ▣ http://www.edc.uoc.gr/~ptde/ptde/anounc/b_tomeas/diat/LD_Panteliadou_A.pdf
- ▣ http://www.edc.uoc.gr/~ptde/ptde/anounc/b_tomeas/diat/LD_Panteliadou_B
- ▣ http://www.edc.uoc.gr/~ptde/ptde/anounc/b_tomeas/diat/LD_Panteliadou_C.pdf

fayeantoniou@eds.uoa.gr